

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

مقطع تحصیلی گروه: سطح دو: شاغل به تحصیل

عنوان :

راهکار های فرهنگی همسرگزینی

استاد راهنما :

سرکار خانم طیبه بیات

نگارندگان :

رقیه بیگی

سال تدوین :

۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

مقطع تحصیلی گروه: سطح دو :شاغل به تحصیل

عنوان :

راهکار های فرهنگی همسر گزینی

استاد راهنما :

سر کار خانم طیه بیات

نگارندگان :

رقیه بیگی

سال تدوین :

۱۳۹۳

ستایش خدای را سزااست که خود معرفت ذاتش را به ما آموخت و نور سپاسش را در قلبمان افروخت، درهای
دانش به پروردگارش به رویمان بر گشود، و به اخلاص در یگانه دانستن خویش هدایتمان فرمود، و ما را از کژی و
تردید در شأن خود دور نمود...؛

تقدیم به

حضرت زهرا (سلام الله علیها) اسوه نمونه عفت ، پاک دامنی و حجاب

این گروه افراد نیتشان «خیر» است و می خواهند کار نیکی صورت گیرد اما راه و رسم آن را نمی دانند می خواهند کار نیکی صورت گیرد ، لذا چون ملاکها و روشهای گزینش همسر را نمی دانند درد سر به بار می آورند اعتماد به ایشان خسارت بار و موجب پشیمان و ناراحتی هست .

۳- گروهی که نیت سوء دارند و غرضهایی پلید و منافع خاصی را دنبال می کنند

این گروه افرادی هستند که نیتشان «شر» و عملشان هم در «شر» است عده ای مکار و حيله گر هستند که با ظاهر سازی و با زبانبازی می خواهند منافع و غرضهای پلید خود را تأمین کنند .

جوانان عزیز و خانواده های محترم و کاملاً مواظب رفتار و کردار چنین «شیادان سیاه دل» باشند و هر گز فریبشان را نخورند.

ج) تحقیق

یکی از مهمترین و بهترین شیوه های انتخاب همسر «تحقیق» قبل از خواستگاری و سپس جواب مثبت یا منفی دادن است نباید بدون دلیل و شناخت کافی کسی را به عنوان همسر پذیرفت ، نباید هم بدون دلیل و شناخت کافی او را رد کرد. ممکن است همین فردی را که رد می کنید فرد صالح، امین، شایسته و مناسبی باشد و با از دست دادن او دیگر چنین فردی نصیب شما نشود.

خداوند در قرآن کریم می فرماید «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ جَا نَكُمْ فَاسِقٌ بِنَاءٍ فَتَبَنُوا آسَن تَصْبُوا قَوَاماً بَجَهَا لَهُ فَتَصْبُوا عَلَى فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ^۱»

ای کسانی که ایمان آورده اید اگر شخص فاسقی چیزی برای شما بیاورید درباره ی آن تحقیق کنید مبادا به گروهی از روی نادانی آسیب برسانید و از کرده ی خویش پشیمان شوید».

- چگونگی تحقیق

میزان تحقیق برای همه ی خواستگاران یکسان نیست خود مورد تحقیق، هرچه آشنا تر باشد تحقیق کمتری می طلبد و هرچه غریبتر باشد بیشتر است .

^۱ . سوره هجرات، آیه ۴

در راه تحقیق، باید درباره ی صفات یک همسر خوب و خانواده ی او که عبارتند از: ایمان و دینداری و علایم آن، عقل و هوش و راه های کشف آن، اخلاق و راههای کشف آن، عفت و نجابت، جمال و زیبایی شرافت خانوادگی، سواد، مال و ثروت، سن، سلامت جسم، سلامت از آلودگی و اعتیاد دوشیزه بودن، شغل و محل کار و... تحقیق کرد. باید راه های گوناگون را پیمود و جزئیات مساله را بررسی کرد و معلومات مختلفی را به دست آورد و کنار هم چید و درباره ی آن فکر و مشورت کرد و همه ی جوانب امر را سنجیده تا بتوان در پایان یک جواب منطقی و حساب شده ای مثبت یا منفی به خواستگار داد.

- راههای تحقیق و چگونگی آن عبارتند از:

الف- بررسی احوال و صفات خویشان نزدیک شخص

بعضی از ویژگی و صفات در یک فامیل و خانواده گسترده است و افراد یک خانواده و فامیل دارای خصوصیات مشترک هستند. مانند شاخه هایی از یک ریشه مشترک تغذیه می کنند... این معیار یکی از بهتری شیوه های رسیدن به نتیجه مطلوب است.

ب- از طریق دوستان نزدیک او

دوستان، همکلاسان و همکاران نزدیک، معمولاً مدتها با او در تماس و معاشرت و دوستی بوده اند و موارد خوبی برای تحقیقند و مهمترین این که هرکس را می توان از روی دوستانش شناخت.

ج- از طریق معلمان و مدیران او

معلمان چون فهمیده آگاه و نیک اندیش هستند و مدت ها با دانش آموز یا دانشجوئی خود در تماس بوده اند. ممکن است خصوصیات و مطالبی درباره ی او بدانند که حتی خودشان و دوستان نزدیکش ندانند و تحقیق و مشاوره با چنین افرادی بسیار مفید و ثمر بخش می باشد.^۱

^۱. راهنمای ازدواج، ص ۱۴۶، ۱۴۵.

از مهمترین و موثرترین راه‌های صحبت و گفت و گوی رودرروی دختر و پسر است. پس از پیمودن راه‌های قبلی و مثبت بودن نتایج آن، حتماً لازم و ضروری است که دختر و پسر، «گفتگوی مستقیم» داشته باشند و در فضای آرام و بدون ترس و فشار از دیگران مسأله و نظرات خود را بررسی کند این گفت و گو باید خونسردانه و با آمادگی قبلی باشد یکی از فایده‌های مهم این گفتگوها این است که: از سخنان شخص و صحبت با او می توان مقدار زیادی به مکنونات درونی اش پی برد و از احوال و صفاتش آگاه شد.^۱

امام علی (علیه السلام) در این باره می فرماید: «مَا أَصْمَدَ أَحَدٌ شَيْئاً إِلَّا فَلَهْدٌ فِي فَلَاتٍ لِسَانِهِ وَصَفَحَاتٍ وَجْهِهِ»^۲ انسان هر چه را در دل و درونش پنهان کند، از لغزش های زبانی و حالت های چهره اش آشکار می شود»

^۱. جوانان و انتخاب همسر، ص ۱۹۲

^۲. نهج البلاغه، حکمت ۲۶

منابع و ماخذ

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

*نهج الفصاحه

*غررالحکم

- ۱- امینی، ابراهیم، انتخاب همسر، چاپ بیستم، تهران انتشارات بین الملل، ۱۳۸۷
- ۲- امینی، ابراهیم، همسر داری، ویرایش دوم، چاپ بیست و پنجم، قم انتشارات بوستان، ۱۳۸۴
- ۳- اکبری، محمود، زندگی شیرین، چاپ باقری نوبت پنجم، قم انتشارات گلستان ادب، ۱۳۸۳
- ۴- اکبری، محمود، صمیمانه با عروس و داماد، چاپ چهارم، قم انتشارات نورالزهر، ۱۳۹۲
- ۵- بستان، حسین، اسلام و تفاوت های جنسیتی، چاپ سبحان، نوبت دوم، قم پژوهشگاه حوزه و دانشگاه ۱۳۹۰
- ۶- بستان، حسین، اسلام و جامعه شناسی خانواده، قم پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۳
- ۷- پارسا، محمد، روانشناسی عمومی، چاپ شانزدهم، تهران انتشارات بعثت، ۱۳۷۹
- ۸- حر عاملی، محمد حسین، وسائل الشیعه، چاپ چهارم، قم انتشارات نهانندی، ۱۳۸۰
- ۹- دهقان، احمد، مقام دختران در اسلام، چاپ دوم، انتشارات لاهیجی، ۱۳۸۱
- ۱۰- رفیعی موحد، محمود، روش همسر گزینی، چاپ پنجم، قم انتشارات بوستان کتاب، ۱۳۹۱
- ۱۱- روحانی، محسن، ازدواج، چاپ سلمان فارسی، نوبت اول، قم انتشارات انصاری، ۱۳۸۱
- ۱۲- سعیدیان، محسن، آیین همسر داری و تدبیر خانواده، چاپ زنبق نوبت اول، تهران، انتشارات مفید، ۱۳۸۴
- ۱۳- شفیعی، محمد، راز خوشبختی، چاپ دوم، قم انتشارات مشهور، ۱۳۸۰
- ۱۴- شفیعی، حمید رضا، ترجمه: میزان الحکمه، چاپ اول، قم انتشارات دارالحديث، ۱۳۷۷
- ۱۵- صدوق، محمد بن علی، من لایحضره الفقیه، قم جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۰۴ ش

- ۱۶- کلینی، محمد بن یعقوب، تهران انتشارات اسلامیة ، ۱۳۶۵ ش
- ۱۷- لک علی آبادی، مهدی، ازدواج و انتخاب همسر، چاپ پنجم، قم انتشارات معارف معنوی، ۱۳۹۱
- ۱۸- مشکینی، ازدواج در اسلام، چاپ الهادی نوبت هفدهم، قم انتشارات الهادی ۱۳۸۳
- ۱۹- ماجراجو، محسن، نیازها و روابط عروس و داماد، چاپ دوم، قم انتشارات منشور وحی، ۱۳۸۲
- ۲۰- مطهری، مرتضی، فلسفه اخلاق، چاپ چهارم، قم انتشارات نورالزهر، ۱۳۹۲
- ۲۱- مطهری، مرتضی، تعلیم و تربیت در اسلام، تهران انتشارات صدرا، ۱۳۷۳
- ۲۲- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، چاپ ششم، قم انتشارات دارکتب الاسلامیه ، ۱۳۶۷
- ۲۳- مجلیری، محمد بن باقر محمد تقی، بحارالانوار، چاپ اسلامیة نوبت پنجم، تهران انتشارات کتابچی، ۱۳۸۴
- ۲۴- مظاهری، علی اکبر، جوانان و انتخاب همسر، چاپ نوزدهم، قم انتشارات پارسیان، ۱۳۸۲
- ۲۵- محمودی امیرملک، راهنمایی ازدواج، چاپ اول، قم، انتشارات مشهور، ۱۳۸۰
- ۲۶- سعیدیان، محسن، آیین همسر داری و تدبیر خانواده، چاپ زنبق نوبت اول، تهران، انتشارات مفید، ۱۳۸۴